

ભારતમાં અંગદાન પ્રક્રિયા વિશે જાણો અને જીવન બચાવો

અંગદાન જીવન બચાવે છે, પરંતુ દંતકથાઓ અને જાગૃતિનો અભાવ છે. મોટાભાગના પ્રયાસો મગજથી મૃત્યુ પામેલા વ્યક્તિઓના મૃત દાન પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે, છતાં જીવંત અને કુદરતી મૃત્યુ પછીના દાન પર વધુ ભાર મૂકવાની જરૂર છે.

અંગદાનના પ્રકારો:

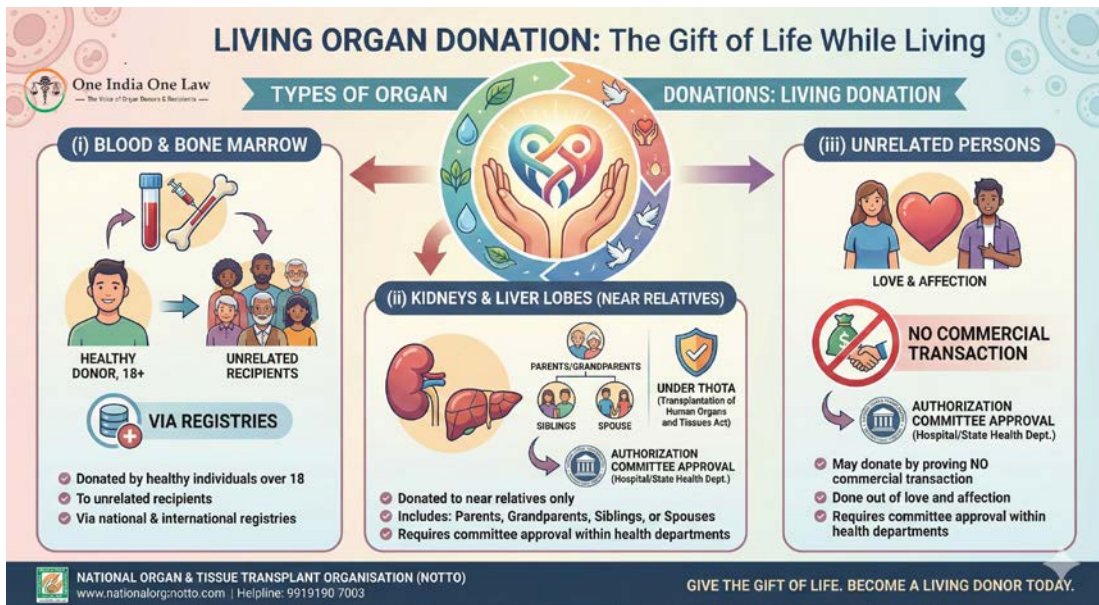
૧. જીવંત અંગદાન

(i) રક્ત (Blood) અને અસ્થિમજ્જા (Bone marrow) ૧૮ વર્ષથી વધુ ઉંમરના સ્વસ્થ વ્યક્તિઓ દ્વારા અસંબંધિત અથવા અજાણ્યા વ્યક્તિને દાન કરી શકાય છે.

(ii) માનવ અંગો અને પેશીઓના પ્રત્યારોપણ અધિનિયમ (THOTA) હેઠળ, કિડની અને લીવર ફક્ત નજીકના સંબંધીઓને જ દાન કરી શકાય છે - જેમ કે માતાપિતા, દાદા દાદી, ભાઈ-બહેન અથવા જીવનસાથી અને હોસ્પિટલ અથવા આરોગ્ય વિભાગની રાજ્ય અધિકૃતતા સમિતિઓની મંજૂરી જરૂરી છે.

(iii) બિનસંબંધિત વ્યક્તિઓ પોતાના અંગનું દાન એ સાબિત કરીને કરી શકે છે કે અંગ દાન માટે કોઈ વ્યાપારી વ્યવહાર નથી અને અંગ દાન પ્રેમ અને સ્નેહથી કરવામાં આવે છે, અને તે માટે હોસ્પિટલ અથવા આરોગ્ય વિભાગની રાજ્ય અધિકૃતતા સમિતિઓની મંજૂરી જરૂરી છે.

સમિતિના સભ્યોમાં કાનૂની તાલીમનો અભાવ હોવાથી દર્દીઓ અને તેમના પરિવારને ઘણીવાર સંબંધો સાબિત કરવામાં અને દસ્તાવેજો પૂરા પાડવામાં મુશ્કેલીઓનો સામનો કરવો પડે છે. અમારી Law Firm અને NGO સમગ્ર ભારતમાં મફતમાં દસ્તાવેજો તૈયાર કરવામાં મદદ કરે છે.

ROTARY ACTION GROUP FOR
**BLOOD AND ORGAN
DONATION**

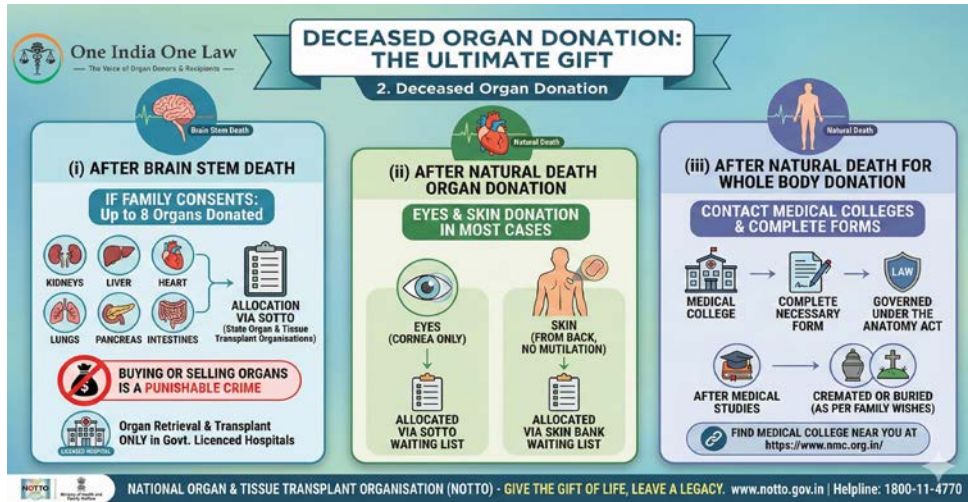
One India One Law

— The Voice of Organ Donors & Recipients —

2. મૃત્યુ પછી અંગ દાન: (i) બ્રેઇન સ્ટેમ મૃત્યુ (ડેથ) પછી જો પરિવાર સંમતિ આપે, તો આઠ જેટલા અંગોનું દાન કરી શકાય છે - કિડની, લીવર, હૃદય, ફેફસાં, સ્વાદુપિંડ અને આંતરડા. રાજ્ય અંગ અને ટીશ્યુ ટ્રાન્સપ્લાન્ટ સંગઠન (SOTTO) દ્વારા જાળવવામાં આવતી રાહ યાદી મુજબ અંગો ફાળવવામાં આવે છે. માનવ અંગોની ખરીદી કે વેચાણ સજાપાત્ર ગુનો છે. અંગ પુનઃપ્રાપ્તિ અને પ્રત્યારોપણ ફક્ત સરકારી લાઇસન્સ પ્રાપ્ત હોસ્પિટલોમાં જ થઈ શકે છે. લાઇસન્સ પ્રાપ્ત હોસ્પિટલોની યાદી શોધવા માટે ભારત સરકારની વેબસાઇટ જુઓ- <https://notto.mohfw.gov.in/>

(ii) કુદરતી મૃત્યુ પછી અંગદાન: મોટાભાગના કિસ્સાઓમાં આંખો (માત્ર કોર્નિયા, આખી આંખની કીકી નહીં) અને ત્વચા (પાછળથી, અંગવિચ્છેદન વિના) દાન કરી શકાય છે. SOTTO સાથે રાહ યાદી મુજબ આંખ ફાળવવામાં આવે છે. સ્કિન બેંક સાથે રાહ યાદી મુજબ ત્વચા ફાળવવામાં આવે છે. તમારી નજીકની મેડિકલ કોલેજ આ સાઇટ <https://www.nmc.org.in/> પર શોધો.

(iii) કુદરતી મૃત્યુ પછી સંપૂર્ણ શરીર દાન માટે: પરિવારોએ નજીકની મેડિકલ કોલેજનો સંપર્ક કરવો જોઈએ, જરૂરી ફોર્મ ભરવું જોઈએ. શરીર દાન એનાટોમી એક્ટ હેઠળ સંચાલિત થાય છે. તબીબી અભ્યાસ પછી, પરિવારની ઇચ્છા મુજબ શરીરનો અગ્નિસંસ્કાર કરી શકાય છે અથવા દફન કરી શકાય છે. <https://www.nmc.org.in/> પરથી તમારી નજીકની મેડિકલ કોલેજ શોધો.

અંગદાન માટે પ્રતિજ્ઞા કેવી રીતે લેવી: દાતા પ્રમાણપત્ર ઓનલાઇન મેળવવા માટે આધાર અને મોબાઇલ નંબરનો ઉપયોગ કરીને ભારત સરકારની સાઇટ <https://notto.abdm.gov.in> પર નોંધણી કરાવો. પ્રતિજ્ઞા ગમે ત્યારે રદ કરી શકાય છે. તમારે પરિવારના સભ્યો સાથે તમારી ઇચ્છાની ચર્ચા કરવી જોઈએ કારણ કે મૃત્યુ પછી તેમની સંમતિ જરૂરી છે.

અંગદાન માટે શિક્ષણ અને તાલીમ: જો તમે વક્તાઓની મીટિંગનું આયોજન કરવા માંગતા હો, અંગદાન જાગૃતિ પ્રોજેક્ટ્સ હાથ ધરવા માંગતા હો, અથવા અંગદાન કાયદા પર અંગદાન અને ઇન્ટર્નશિપ પર તાલીમ અને વર્કશોપમાં ભાગ લેવા અથવા આયોજન કરવા માંગતા હો, તો કૃપા કરીને અમારો સંપર્ક કરો. અંગદાન વિશે વધુ માહિતી માટે તમે અમારા પોર્ટલ OneIndiaOneLaw.org પર જોઈ શકો છો.

લેખક: રોટરીયન પ્રશાંત અજમેરા, એડવોકેટ

ઇન્ડિયા ચેર - રોટરી એક્શન ગ્રુપ બ્લડ એન્ડ ઓર્ગન ડોનેશન -

ભૂતપૂર્વ પ્રમુખ - રોટરી ક્લબ અમદાવાદ મેટ્રો - મો: ૯૮૯૮૬૯૮૧૮૪